

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Ингушетия

Государственное бюджетное образовательное учреждение

"Средняя общеобразовательная школа №8 г.Назрань

РАССМОТРЕНО Руководитель ШМО Сагова Л.Дж. Протокол №_1 От 24.08.2023г.	СОГЛАСОВАНО Заместитель директора по УВР Бокова М.А. ----- Протокол № 1 от 25.08.2023 г.	УТВЕРЖДЕНО Директор Азиева Р.М. ----- Приказ № 254 от 28.08.2023г.
---	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык»
для обучающихся 5 класса

5-ча классе г1алг1ай метта грамматиках йола балха программа.

5- ча классера «Г1алг1ай метта грамматика» арахийцар ва Оздоев И.А., Оздоев Р.И. Из могадаьд Г1алг1ай Республика дешара Министерствос.Ер программа лаьрха я шера 68 сахъата,к1ира 2 сахъат а долаш.

Наьна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара, х1ана аьлча мотт 1омабарца кхетаю метта хозал, из б1аьхий хилар, кхыча къамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкъостал ду.

Наьна метта урокаш т1а дешархоша г1алг1ай метта грамматика лардаш 1омаю, къамаьл шаьрдара балхаш а ду.

5-9 классашка г1алг1ай мотт хьехар д1адолалу юххьанцарча классашка 1омадаьр кердадаккхарца, д1ахо 1омадер хьалха 1омадаьчунца дувзаш д1ахьо.

Къамаьла доакьош 1омадеш дешархошта ха деза предложенешта юкьера уж шеко йоацаш белгалдаха. Х1ара къамаьла дакъа семантически (къаьсттача дешай, цхьанкхийттача дешай, формай лорх1ам гойтар), морфологически (дешай грамматически категореш-класс, таьрахь, легар, ..), синтаксически (предложенена юкьера дешай г1улакх) тахка 1омабу дешархой.

5-ча классе г1алг1ай мотт хьехар д1адолладу юххьанцарчаклассашка 1омадаьр кердадаккхарца, д1ахо 1омадер хьалха 1омадаьчунца дувзаш д1ахьо.

5-ча классе юххьанцара школе 1омадаьр кердадаьккхачул т1ехьаг1а синтаксисахи, пунктуацехи, фонетикахи, орфографехи, лексикахи юкьера кхетам лу, д1ахо морфологии, ц1ердоши, белгалдоши 1омаду.

5-ча классе керттера уйла т1айохийт фонетика 1омаяра, х1ана аьлча из ховш ца хуле, д1ахо деша хала хургда. Фонетика хьехара декхар да г1алг1ай мета оазий башхалонаш шаьра йовзийтар, литературни г1алг1ай мотт 1омабара а шаьрбара а новкъостал а деш. Г1алг1ай мета й1аьхеи лоацеи мукъа оазаш, дифтонгаш предложене чулоацамга, ма1анга хьежжа маара гуча а ялац, еша а лац.

Лексикеи фразеологии 1омаю 5-6 классашка. Цу хьакъехьа из тема 1омаеш х1ара дешархочоа ха деза къамаьла юкъе доаг1ача дешай ма1ан, цар лакхье еза шоай дешай ганз. Х1ара къаман мотт кхыча меттаех пайда а эцаш, б1аьхий хилар кхетаде деза бераша, цул совг1а, дешай ганзах эца ха деза.

5-ча классе доладу грамматически дакъа- морфологи 1о

Синтаксиси пунктуации

Дешай цхьанкхетари предложении

(оаг1онаш 15-33). Цхьанкхийттача дешаехи предложенехи бола кхетам дика беннаб, совленна цхьатарра упражненеш я укхаза (упражнени 37).

Упражнени 42- предложенеш оттае схемашка хьахьекхача бесса. Укхаза йоалаяь схемаш берашта кхеталургьяц.

Упражнени 45. Укх предложене луш цхьаккха хьехам бац.

«Предложенешкеи цхьанкхийттача дешашкеи дешай арг1а» 1омаеча йоаг1а **упражненеш 64-65.** Уж предложенеш задани цхьатарра долаш я.

Цхьалхане предложени

(оаг1онаш 34-41)

Укхаза предложенехи кертерча маъженехи бола кхетам беннаб.

Оаг1о 36, упражнени 80. Хьалхаг1а дувцара хьисапе, т1аккха хаттара хьисапе, юххера а айдара хьисапе предложенеш хьаязье, аьнна задани да. Заданега хьежжа яц укхаза йоалаяь кхо предложени. Уж к1езига я, хувца еза.

Упражнени 85. Сел йоккха я. Т1ера хьаязде. К1ал така хьакха айдара дешашта, сецара хьаракаш увттаде, аьнна задани латт. Заданена йоаг1аш яц ер упражнени.

Шин оттамеи кхаь оттамеи предложеной кертера маъженаш

(оаг1онаш 42-55)

Укхаза дика, бераш кхетаргдолаш белгалъяьккхай подлежаще морфологически форма.

Упражнени 94. Т1ера хьаязде. Ца хувцалуча къамаьла даькьах малаг1а предложене маъженаш хул белгалде, аьнна задани латт. Из кхетаде берашта хала да.

Оаг1онаш 46-47. Укх оаг1онаш та йоалаяь предложенеш боарам боккха болаш я.

Предложене кертерза маъженаш

(оаг1онаш 56-70)

Бераш дика кхет укхаза беннача кхетамех. Х1ара кертерзача маъженех фу оал дика белгалдаьккхад.

Укхаза йоалаяь предложенеш а боарам боккха болаш я.

Упражнени 134. Укх предложене текст хала я.

Цхъан оттама предложени

(оаг1онаш 76-89)

Берашта кхетае хала я укхаза йоалаяь правилаш. Керда тема ца кхетайича, упражненешца болх бе хала хургда.

86-87 оаг1онаш т1а йоалаяь предложенеш йоккхача текстах латташ я. Цар боарам з1амаг1а хилча бакъахъа бар.

Предложене цхъантайпара маъженаш

(оаг1онаш 89-102)

Упражнени 177, оаг1о 91. Укх предложене т1а йоалаяь схема чоалхане, кхетае хала йолаш я. Х1аьта цхъантайпарча маъженех бола кхетам дика беннаб.

104-105 оаг1онаш т1а йоалаяь предложенеш дикка тема кхетаергйолаш я.

Предложене къаьста кертерза маъженаш

(оаг1онаш 106-112)

Укхаза дика белгалъяьхай къаьста кертерза маьженаш. Темаш йоккхий я, царех цхьа сахьат мара луц. Укх темашка геттара теркам тлабахийта беза. Тайп-тайпара заданеш долаш предложенеш а йоалаяьй. Ер темаш хьеха ха дукхагла хилча, бараша дикагла кхетаергяр къаьста кертерза маьженаш.

Грамматика бокьонах предложене маьженех ца дувзалуш дола дешаш. (оаг1онаш 114-128)

Геттара чоалхане йоалаяьй ер тема, кхетае хала йолаш (оаг1онаш 114-115). Грамматика бокьонах предложене маьженех ца дувзалуши предложене маьженех сецара хьаракашца хьакъестадеши долча дешай разрядаш белгалъяьхай:

1. Тладерзар; 2.юкъедоаладаь дешаш; 3.айдардешаш; 4. Х1аа, а яха дешаш-предложенеш; 5.юкъейоалаяь предложенеш.

Х1аьта тайп-тайпара предложенеш а йоалаяьй.

Ма дарреи эргеи къамаьл

(оаг1онаш 129-138)

Ма дарреи эргеи къамаьл 1омадеча бенна кхетам бераш кхетаргдолаш ба. Дале а, схемаш йоалаяь яларе бакъахьа яр.Дуккха предложенеш а йоалаяьй ма дарреи эргеи къамаьл довзийташ.

138-141 оаг1онашта 1омадаьр кердадоаккхаш предложенеш йоалаяьй. Царех боккха пайда эц дешархоша

5-г1а класс

Г1алг1ай мотт

№	Тема	Урока тайпа	Сахьат	Таьрахь			Урока лоарх1ам	Кхоачам	Дошлорг	Ц1аг1ара болх
				п/ п	ф /п	д о				
1	Г1алг1ай метта лоаттам	Юкъара кердадаккхар	1				Шоай уйла хоза, шаьра дешархой хьаала 1омабар	Сурташ	Наьна мотт	П.1 ,упр.3
2	Кердадаккхар . Шолха алапаш.	Хьалха 1омадаьр керд.	1				Шолха алапаш къестаде а уж нийса язде 1ом.	Таблица	хьешаш	П.2 , упр.10
3	Хоадора а кьоастора а хьаракаш.	Хьалха 1ом. кердадаккхар	1				Кьоастора а хоадора а хьрак. нийса язде 1ом.	Сурт		П.3, упр.13
4	Къамаьла доакьош. Ц1ердош.	Керда материал 1омаяра урок	1				Къамаьл доакьош къестаде дешархой 1омаб.	Таблица		П.4,упр.15
5	Тахкара диктант «Хьунаг1а»	Тохкама болх бар	1				Орфографически а пунктуац. а г1алаташ т1а зем баккха деш-хой 1омабар	Диктантий гуллам		Кердадаккхар
6	Ц1ердешай дожарашца , таьрахьашца, клласашца хувцадалар.	Хьалха 1ом. керда тема ювзар	1				Ц1ердешай дожараш, таьрахьаш , классаш йовзийтар	Таблицаш		П.5-6,упр.24

7	Белгалдешай легар , цар цлердешпашцара бувзам.	Хьалха 1ом. керда тема ювзар	1				Белгалдешай цлердешпашцара бувзам гучабаккхар	Таблица	Къаьна Къона	П.7,упр.35
8	Йовхый цлерметдешаш цлердешашта метта увтгаде хар.	1омадаър кердача темацаца ювзар	1				Йовхый цлерм. цлер-та метта увтгаде деш-хой 1омабар	Таблица		П.8,упр.44
9	Дешт1ехьенаши дешхьалхенаши.	1омадаър кердача темацаца ювзар	1				Дешт1ехьенаши дешхьалхенаши деш-хой къестае 1омабар	Таблица		П.9.,упр.48
10	ДКЪ/Ш Сочинени язъеш кийчо яр.	ДКЪ/Ш	1				Шоай уйла йоазонца хьокха деш.1омабар	Черновикаш		Материал гульяр
11	Сочинени «Мишта сала1ар аз аьхки ?»	ДКЪ/Ш	1				Шоай уйла йоазонца хьокха деш.1омабар			Кердадаккхар
12	Цхьанккхийтта дешаш.	Керда тема 1омаяра урок	1				Цхьанккхийтта- ча дешаех кхетам балар	Таблица карточкаш		П.10, упр.56
13	Предложене тайпаш: дувцареи ,айдареи , хаттареи предложенеш. Сецара хьара- каш предложени кхоачалуча.	Керда тема 1омаяра урок	1				Предложене тайпаш дешархошта довзийтар	Таблица карточкаш		П.11-12, упр.65

14	Предложене кертера маъженаш : подлежащи ,сказуеми , карардар.	Керда тема 1омаъреи ч1оаг1дареи урок	1				Предложене кертера маъшенаш хъалаха, уж къестеа а 1омабар	Таблица карточкаш	З1ок,хъисап седкъа	П.13,упр.72
15	«Предложене кертера маъженаш» тема ч1оаг1ъяра урок.	Тема ч1оаг1ъяра урок	1				Предложене кертера маъшенаш хъалаха, уж къестеа а 1омабар	Таблица карточкаш	Х1анз Х1аъта	П.13,упр.76
16	Тахкара диктант	1омадаър Кердааккхар а урок	1					Диктантий гуллам		Кердадаккхао
17	Г1алаташ т1ара болх бар. Предложене кертерза маъженаш.	Керда тема хъехара урок	1					Таблица карточкаш		П.14,упр.86
18	«Предложене кертерза маъженаш» яха тема ч1оаг1ъяр.	Керда тема хъехар а 1омадаъчунц а ювзар а	1					Карточкаш	Къувкъ	П.14,упр.90
19	Яържай яржанзеи предложенеш.	Керда тема хъехара урок	1					Таблица		П.15,упр.97
20	ДКЪ/Ш Изложени язъеш кийчо яр.	Дувзаденна къамаъл шаърдар	1				Дувзаденна къамаъл шаърдар	Изложений гуллам		Черновикаш т1а болх бар

21	Изложени «Арзии цкн к1оригаши»	Дувзаденна къамаъл шаърдар	1				Дувзаденна къамаъл шаърдар	Изложений гуллам		Кердадаккхар
22	Цхъантайпара маъженаш йола предложенеш, царна юкъе сецара хъракаш.	Керда тема хъехара урок	1					Таблица карточкаш		П.16-17 Упр.104
23	Цхъантайпара маъженашта хъалха латта чудерзора дешаш.	Керда тема хъехара урок					Цхъантайпара маъженашта хъалха латтача дешаех кхетам балар	Таблица карточкаш	Чудерзора дош	П.18,упр.107
24	Т1адерзар.Сецара хъаракаш т1адерзар долча предложенешта юкъе.	Керда тема хъехар а 1омадаьчунц а ювзар а					Т1адерзар юкъе долча предлошенешта юкъе сецара хъаракаш	Таблица		П.19 Упр.114
25	Чоалхане предложенеш.	Керда тема хъехара урок					Чоалхане предложенеш къестеае 1омабар	Таблица		П.20,упр.116
26	«Чоалхане предложенеш» тема ч1оаг1ьяра урок.	1омадаь ч1оаг1дара урок					Чоалхане предложенеш къестеае 1омабар	Карточкаш		П.21,упр.123
27	Ма дарра къамаъл.	Керда тема хъехара урок					Ма дарра къамаъла сецара хъракаш увттадара бокъонаш ч1оаг1ьяра	Таблица		П.21,упр 124

28	ДКЪ/Ш Сочинени язъеш кийчо яр.	Дувзаденна къамаъл шаърдара урок					Дувзаденна къамаъл шаърдар			Сочинени язъеш материал гульяр
29	Сочинени « Дукха деза сона тамашийна сурт» (1 анах лабца).	Дувзаденна къамаъл шаърдара урок					Дувзаденна къамаъл шаърдар			Сочинени язъяр
30	Диалог.	Керда тема хъехара урок					Диалога кхетам балар а ,сецара хъаракаш увттаде 1омабар а	Таблица		П.22,упр.126
31	Диктант.	Тохкама болх бар					Орфографически а пунктуационни а г1алаташ тахка дешархой 1омабар	Диктантий гуллам		Кердадаккхар
32	Диктанта анализ яр.	1омадаър кердадаккхар и ч1аог1дари урок					Г1алаташ тахка дешархой 1омабар			Упр.128
33	Фонетика.Графика. Орфографи.Оазаши , алапаши алфавити. Мукъеи мукъазеи оазаш.	Керда тема хъехара урок					Оазаши алапаши къестаде дешархой 1омабар	Таблица		П.23, 24 упр.130
34	Зовнеи . кьореи ,лака т1ареи оазаш.	Керда тема хъехара урок					Зовнеи , кьореи , лака т1ареи оазаш къестасе Дешархой 1омабар	Таблица		П.25 упр.154

35	Ши оаз лу мукъа алапаш.	Керда тема хъехара урок					Ши оаз лу алапех кхетам балар		Ц1аькха	Упр.156
36	Шолха мукъа а мукъаза а алапаш.	Керда тема хьалха 1омадаьчунц а ювзар					Шолха мукъа а Ммкъаза а алапаш кердадахар	Таблица	Цхьаккха Ц1аьхха	П.26 ,упр.161
37	Шола мукъаза алапаш юкъе доаг1а дешаш нийса яздар.	Керда тема хьалха 1омадаьчунц а ювзар					Шола алапаш шола шолха алапаш юкъе дола яздар	Таблица	Лархх1а Т1аккха баьццара	П.27,упр.165
38	Алап Й (Йот). Дифтонг ОА.	Керда тема хьалха 1омадаьчунц а ювзар					Алап Й кхетам балар ; дифтонг Нийса яздар бокьонаш а		Седкъа сийрда	П.28- 29,упр.189
39	Й1аьхеи лоацеи оазаш. йовш йола мукъа оаз А ний- са язъяр.	Керда тема хъехара урок					Й1аьхеи лоацеи Оазаш йовзийтар			П.30- 31,упр.199
40	Ч1оаг1а (йиш хоадора) хьарак (Ъ).Кьоастора Ъ,Ь.	Керда тема хьалха 1омадаьчунц а ювзар					Ъ,Ь хьракаш нийса яздар бокьонаш	Таблица карточкаш		П.32,упр.203
41	Диктант « Фонетика яхача темах».	Тохкама болх					Орфографически а пунктуационни а г1алаташ тахка дешархой 1омабар	Диктант гуллам		Кердадаккхар
42	Г1алаташ т1ара болх бар.	1омадаьр кердадаккхар а урок					Орфографически а пунктуационни а г1алаташ тахка	Тетрадаш		Упр.209

							дешархой ломабар			
43	Лексика. Лексика , дешай ма1ан.Шоай ма1анах а т1аййцача ма1анах а лелаш дола дешаш.	Керда тема Хъехара урок					Шоай ма1анах а т1аййцача ма1анах лелача дешаех кхетам балар			П.33-34 Упр.216
44	ДКЪ/Ш Изложени язъеш кийчо яр.	Дувзаденна къамаъл шаърдара урок					Дувзаденна къамаъл шаърдар		Изложений гуллам	Черновикаш кийчдар
45	Изложени язъяр.	Дувзаденна къамаъл шаърдара урок					Дувзаденна къамаъл шаърдар		Изложений гуллам	Кердадаккхар
46	Омонимаши , синонимаши ,антонимаши.	Керда тема хъехара урок					Омонимахи , синонимахи , антонимахи кхетам балар	Таблица		П.35-36 Упр.231
47	Морфологи. Ц1ердош.Ц1ердеша лоарх1ам.	Керда тема хъехара урок					Ц1ердеша грамматически белгалонаш йовзийтар	Таблица	Оршот Шинара Кхаъра Ера П1аъраска Шоатта К1иранди	П.37,упр.239
48	Доалареи юкъареи ц1ердешаш ,уж нийса яздар.	Керда тема хъехара урок					Доалареи юкъареи ц1ердешах кхетам балар	Таблица		П.38,упр.242

49	ЦӀердешай таӀрахъ. ЦӀердешай грамматически классаш.	Керда тема хъехара урок				ЦӀердешай таӀрахашъ, классаш, дожараш кедадахар	Таблица	Духъараш Моашарч Химелгаш хешт	П.39-40 Упр.255
50	ЦӀердешай дожараш , цар хаттараш, маӀанаш.	Керда тема ӀомадаӀчунц а ювзар				ЦӀердешай дожарий хаттараш маӀанаш довзийтар		Баскилг	П.41-42 Упр.276
51	ЦӀердешай легарий тайпаш.	Керда тема хъехара урок				ЦӀердешай легарий тайпаш довзийтар ,уж къестаде дешархой Ӏомабар	Таблица	Догам Нийсархо файтон	П.43-45 Упр.302
52	Диктант.	Тахкара болх				Орфографически а пунктуационни а гӀалаташ тахкар	Диктантий гуллам		Кердадаккхар
53	ГӀалаташ тӀара болх. ЦӀердешай легарий тайпаш	Керда тема ӀомадаӀчунц а ювзар				Орфографически а пунктуационни а гӀалаташ тахкар	Карточкаш		П.45-46 Упр.306
54	ЦӀердешай дожарашца нийса яздара бокъонаш.	Керда тема ӀомадаӀчунц а ювзар				ЦӀердешай легарий тайпаш довзийтар ,уж къестаде дешархой Ӏомабар	Карточкаш	РагӀе Ушалаш эрз	П.46 Упр.311
55	Эрсий меттацара хъаййца цӀердешаш , уж нийса яздар.	Керда тема хъехара урок				Эрсий меттацара хъаййца дешаш нийса язде	Карточкаш	Алкхашк Бов Бекарг	П.47,упр.312

							дешархой 1омабар		Г1иринг Зама шира	
56	Ц1ердешаш кхоллара наькъаш.	Керда тема хьехара урок					Ц1ердешай кхоллара наькъаш довзийтар	Карточкаш	Хьурмат Бумбарг готахьазилг	П.48,упр.318
57	Лардаш в1ашаг1ьетташ керда ц1ердешаш хьадар.	Керда тема хьехара урок					Лардаш в1ашаг1ьетташ Керда дешаш хьадара наькъаш	Карточкаш		П.49,упр.330
58	Ц1ердешаш нийса яздара бокьонаш.	Керда тема хьехара урок					Ц1ердешаш нийса яздара Бокьонаш ч1оаг1ьяр	Карточкаш		П.50,упр.334
59	ДКЪ/Ш Сочинени язъеш кийчо яр.	Дувзаденна къамаьл шаьрдара урок					Дувзаденна къамаьл шаьрдар			Сочиненеш кийчъяр
60	Сочинени язъяр.	Дувзаденна къамаьл шаьрдара урок					Дувзаденна къамаьл шаьрдар			Сочинени язъяр
61	Дацардош ЦА ц1ердешашца нийса яздар.	Керда урок хьехара урок					Дацардош Ц1ердешашца Нийса яздара бокьонаш		1илма 1алаш	П.51,упр.341
62	Ц1ердеша морфологически тохам.	Керда тема 1омадаьчунц а ювзар					Ц1ердеша грамматически Белгалонаш кердаяхар		Тушол	П.52,упр.338

63	Диктант.	Тахкара болх					Дешархой орфографически а пунктуационни а глалаташ тла болх бар			Кердадаккхар
64	Белгалдеша лоархлам, цун цлердешашцара бувзам.	Керда тема хъехара урок					Дешархошта белгалдеша морфологически белгалонаш йовзийтар	Таблица	Аьхинг Блаьринг	П.53,54упр.35 1
65	Мишталли белгалдешаш.	Керда тема хъехара урок					Мишталле белгалдешай белгалонаш йовзийтар	Таблица		П.55.упр.355
66	Относителъни белгалдешаш.	Керда тема хъехара урок					Относителъни белгалдешай белгалонаш йовзийтар	Таблица карточкаш		П.56,упр.365
67	Тлаозара белгалдешаш.	Керда тема хъехара урок					Тлаозара белгалдешай белгалонаш йовзийтар	Карточкаш		П.57,упр.369
68	Белгалдешаш дожарашца хувцадалар, цар чаккхенаш нийса язъяр.	Керда тема ломадаьчунц а ювзар					Белгалдешай дажарий чаккхенаш нийса язъе дешархой ломабар	Карточкаш		П.58,упр.375
69	Предложене чухъ белгалдешаглулакх.Эрсий метацара хъайца белгалдешаш.	Керда тема хъехар а ломадаьчунц а ювзар а					ломадаьр дешархошца юха кердадаккхар	Карточкаш		П.59-61 Упр.385

70	Диктант.	Тахкара болх								
----	----------	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--